

God in Nederland 3.0

Religie, politiek en maatschappij in historische media

Mediastudies UVA/ prof.dr. Huub Wijffjes

› h.b.m.wijffjes@uva.nl

Religie in mediahistorisch onderzoek

- › Vorming van kerkelijke of religieuze instituties: kranten, tijdschriften, omroepen
- › Instituten als organisatie- en machtsvorming: zuilen?
 - Uitdrukking van maatschappelijke kracht en eigen cultuur
 - Organiseren van consensus in eigen kring
 - Verbindingen van media met politiek en cultuur
 - statisch modellen: van zuilgebonden naar professie- of mediumgebonden journalistiek
 - dynamisch model: ontwikkeling politiek-publicitair complex
- › Geproduceerde inhoud
 - Betekenisgeving aan godsdienstige opvattingen
 - Vorming van identiteiten
 - Effecten: identificatie, confrontatie, troost

Bronnen

- › Archieven van instituties
 - Weggooien of niet ontsluiten: het probleem van bergen papier
 - Achteloosheid: media zijn alleen illustratie of vermaak?
- › Politiek archief: partijen, overheden
- › Kranten en tijdschriften: KB
 - Probleem van doorbladeren en identificeren van relevantie
- › Beeld en geluid
 - NIBG Hilversum
 - EYE Amsterdam

Digitalisering bronnen

- › Grootscheepse projecten
 - Beelden voor de toekomst
 - Metamorfoze
- › Dreigende tweedeling
 - digitaal relevant
 - analogo irrelevant
- › Geeft het nieuwe antwoorden op oude (en nieuwe) vragen?

metamorfoze

PIDEMEHS: Pillarisation and Depillarisation tested in Digitized Media Historical Sources

- › Interdisciplinair onderzoek
 - Historisch onderzoek
 - Politieke communicatiewetenschap
 - Mediastudies
 - Digital Humanities
- › Interuniversitaire en –facultaire samenwerking
 - UVA Mediastudies (prof. Huub Wijffjes en onderzoeker)
 - RUG: Documentatiecentrum Politieke Partijen (prof. Gerrit Voerman)
 - E-science UVA (engineer)
- › Pilot-project met enige ambitie op lange termijn

Historischinhoudelijk doel: testen these Arend Lijphart

- › Een van de langstdurende en niet echt opgeloste debatten in historische en politieke wetenschap
- › Lijphart geeft model over samenhang in politiek-maatschappelijk-culturele structuren op lange termijn in de 20ste eeuw
- › Functie en betekenis van media in verzuiling/ontzuiling
 - Van 'politisering van media' naar 'mediatisering van politiek'
 - Veronderstelde omslag rond 1965
- › Lijphart en navolgers miskennen dynamiek in relatie voor 1965 en overschatten de dynamiek na 1965

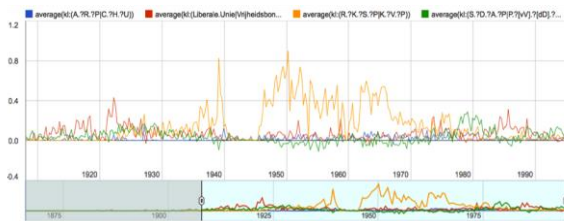
E-science doel: historische data-analyse

- › Bijeenbrengen en analyse digitaal corpus media en politiek 1910-2000
- › Media
 - Kranten, tijdschriften
 - digitale collectie KB (zie Delpher)
 - regionale dagbladen in regionale archieven
 - Vastgestelde verzuilde of ontzuilde loyaliteiten tussen media en politiek?
- › Politiek
 - Handelingen Staten Generaal
 - Tijdschriften en programma's partijen e.d. DNPP
 - Andere politieke bronnen: biografisch materiaal

Analyse en visualisering verschillende dimensies verzuiling

- › Indicaties verzuildeheid, binnen de zuil (intra) en tussen de zuilen onderling (inter)
 - Organisaties
 - Politieke partijen
 - Vakbonden, kerkenoetschappen
 - Media
 - Personen
 - Politici: partijfuncties, politieke functies
 - Ideologisch of religieus geladen begrippen
 - Op basis tijdgebonden bronnen: word clouds (Texcavator) van partij-programma's, beginselteksten, kernteksten, Handelingen e.d.
- › Visualisering resultaten

Visualisering pre runs in voorlopige dataset: relatieve over- en ondervertegenwoordiging politieke partijen in katholieke pers 1910-2000

Digital paradise or hell?

- › Een zekere belofte voor kwantitatief langetermijnonderzoek in gevarieerde en gekoppelde datasets, maar er zijn vele methodologische en logistische problemen
- › Determinering verzuilde/ontzuilde achtergronden in media ('markers')
 - variëteit in namen, acroniemen etc.
 - Beoordeling van ideologisch/religieus geladen begrippen
- › Lacunes en verschillende ontsluitingen
 - Lacunes zijn nog manifest: wie lost dat op? Geld en copyright...
 - Ontsluitingen KB, B&G, regionale/lokale archieven
- › Doorzoekbaarheid en koppeling data sets
 - Onbruikbaarheid algemene zoekmachines zoals Delpher (KB), IMMIX (B&G)
 - Noodzaak tot creëren van historische zoek-, koppel- en visualiserings-instrumenten in een historische onderzoeksomgeving
 - Texcavator, Trove, av-search.....
 - Kan je identificatie van relevantie aan computer overlaten?
 - Vereist heel veel kennis van kwalitatieve context